

Hillerød d. 10. november 2014

Artikel til Tølt, december 2014

OVERSKRIFT; Salg på kredit/afdrag – er det en god idé?

UNDEROVERSKRIFT; Hvad kan du gøre, hvis køber misligholder kontrakten og ikke betaler, som aftalt?

Af Pernille Skinnerup, advokat

--- oOo ---

BAGGRUND

I denne artikel vil jeg beskrive nogle situationer, som kan opstå, når en hest skifter ejer, uden at hele købesummen er blevet betalt ved levering af hesten.

BOKS:

- Hvornår er en hest leveret?
- Hvornår går ejerskabet til hesten over fra sælger til køber?
- Hvilke rettigheder har en sælger over hesten efter levering?
- Køb med ejendomsforbehold
- Hvilke muligheder har sælger for at få restkøbesummen betalt?
- Selvtægt
- Hvad værdi har ejercertifikatet?

Min gennemgang nedenfor baserer sig på lovgivning og retspraksis og uddrag fra sager om handler mellem privatpersoner fra min egen advokatpraksis.

Igennem årene har jeg fået en del henvendelser fra sælgere, der har solgt deres hest på afbetaling eller givet henstand med en del af betalingen. Nogle har gjort det, presset af

krisen, andre fordi de stolede på køberen, atter andre fordi de bare skulle af med hesten her og nu.

Lad mig slå fast med det samme; det er en rigtig dårlig idé at sælge en hest på afdrag. Jeg er gået så vidt, at jeg end ikke vil lægge navn til at udarbejde kontrakter, hvor dette sker.

Der hersker mange misforståelser/myter omkring disse transaktioner, og mange sælgere tror, at sælgeren bevarer visse rettigheder over hesten, selvom den er overdraget til køber, men det er ikke tilfældet, hvilket jeg vil beskrive i større detalje nedenfor.

HVORNÅR ER EN HEST LEVERET

En stor del af købelovens almindelige bestemmelser baserer sig på hundredårige gamle traditioner, sædvaner, kutymmer, afvejning af risici og rimelighedsbetragtninger.

Det gælder også købelovens paragraf om udveksling af ydelser, samtidighedsgrundsætningen, § 14. Heraf fremgår det, at ingen af parterne er pligtig at levere deres egen ydelse til den anden, med mindre den anden samtidig stiller sin del af aftalen til rådighed. Det betyder på almindeligt dansk, at en sælger af en hest ikke er pligtig at levere hesten, medmindre han samtidig får købesummen til rådighed. Det kan ske ved kontant betaling, banknoteret check eller ved en bankoverførsel, der skaber sikkerhed for, at købesummen er til sælgers disposition, det øjeblik han slipper træktovet. Hvis sælger ikke sørger for dette inden levering af hesten, er der som udgangspunkt tale om et kreditkøb, jf. nedenfor.

At levere en salgsgenstand i købelovens forstand har også en anden konsekvens. Risikoen for genstandens hændelige undergang eller forringelse går på dette tidspunkt over fra sælger til køber.

Der har i retspraksis indenfor hestjura udviklet sig regler for, hvornår en hest er leveret i købelovens forstand, og det er følgende:

BOKS:

- A. Hvis køber afhenter hesten på sælgers bopæl/det sted, hvor sælger har hesten opstaldet, er hesten leveret på det tidspunkt, hvor køber får hestens træktov i hånden. Hvis der herefter sker noget med hesten, herunder under transporten, er det købers risiko.
- B. Hvis sælger påtager sig at levere hesten på købers bopæl, overgår risikoen for hestens hændelige undergang på det tidspunkt, hvor hesten er læsset af hjemme hos køber, og køber har fået overdraget træktovet.
- C. Har køber selv arrangeret transporten, overgår risikoen til køber på det tidspunkt, hvor sælger har givet transportøren træktovet i hånden.

D. Er det aftalt, at transporten skal foregå ved selvstændig vognmand, har sælger "leveret hesten" på det tidspunkt, hvor hesten er læsset på den selvstændige vognmands bil.

HVORNÅR GÅR EJERSKABET TIL HESTEN OVER FRA SÆLGER TIL KØBER

Hvis ikke sælger har sikret sig, at han har disposition over hele købesummen senest samtidig med, at han overdrager hesten i købers varetægt, er der tale om, at sælger har indrømmet køber henstand med opfyldelse af sin del af aftalen, og der er herefter tale om et kreditkøb.

Det øjeblik, køber får dispositionsret over hesten og fysisk er eller sætter sig i besiddelse af hesten i kreditkøb, går ejerskabet til hesten over fra sælger til køber. Sælger har overdraget ejerskabet af hesten til køber, mens køber – med sælgers samtykke - ikke har præsteret (hele) sin ydelse.

Det indebærer nogle meget væsentlige konsekvenser for sælgers mulighed for efterfølgende at rette for sig.

HVILKE RETTIGHEDER HAR EN SÆLGER OVER HESTEN EFTER LEVERING

Hvis det lykkes køber at overtale sælger til at sælge hesten på kredit, på afdrag eller i øvrigt uden at betale hele købesummen på én gang samtidig med, at køber får overgivet hesten, er ejerskabet til hesten købers, uanset at køber efterfølgende misligholder sin del af aftalen.

Det fremgår direkte af købelovens § 28, stk. 2, at hvis den solgte genstand = hesten allerede er overgivet til køber, kan sælger ikke hæve købet, og kræve hesten retur, hvis køber misligholder og ikke betaler i overensstemmelse med afdragsprofilen. Dette gælder dog ikke, hvis sælger har taget et gyldigt forbehold i så henseende, eller genstanden afvises af køberen.

Det betyder på almindeligt dansk, at sælger ikke kan forlange at få sin ydelse tilbage = hesten, selv om købesummen ikke måtte blive betalt/afdraget måtte udeblive, uanset hvor groft det er, og hvor meget, man føler sig snydt.

I helt særlige tilfælde kan parterne imidlertid udarbejde en kontrakt, der sikrer sælger ejendomsretten til hesten, skulle afdragsprofilen blive misligholdt af køber.

KØB MED EJENDOMSFORBEHOLD

Sælger og køber kan indgå en eksplicit aftale om, at sælger bevarer ejerskabet til hesten, indtil hele købesummen er betalt.

Det kræver blandt andet følgende betingelser opfyldt;

1. en klar og udtrykkelig (skriftlig) aftale mellem køber og sælger

2. at der er taget ejendomsforbehold skal eksplicit fremgå af den af begge parter vedtagne aftale, herunder hvad konsekvensen er i tilfælde af misligholdelse
3. ejendomsforbeholdet skal være vedtaget af parterne senest samtidig med overgivelsen af hesten i købers varetægt
4. ejendomsforbeholdet skal vedrøre en specifik genstand, der er mulig at identificere entydigt
5. ejendomsforbeholdet kan kun hævdes til fyldestgørelse af sælgerens krav i henhold til selve købsaftalen

Domstolene er meget strenge, når det skal vurderes, om der er taget et gyldigt ejendomsforbehold i lovens forstand. Er betingelserne efter rettens bedømmelse ikke alle opfyldt, er der tale om et salg på kredit, og sælger kan ikke hente hesten hjem.

I forbruger køb er betingelserne for at tage et gyldigt ejendomsforbehold endnu strengere.

HVILKE MULIGHEDER HAR EN SÆLGER FOR AT FÅ RESTKØBESUMMEN BETALT

Konsekvensen af, at sælger har ydet køber henstand med (dele af) betalingen for hesten er, at køber kan gøre, hvad han vil med hesten – sælge den videre, lade den ifole, lade den aflive.

Sælger kan naturligvis rejse krav om betaling af den ubetalte del af købesummen og andet tab erstattet af køber, men hesten kan sælger ikke disponere over. Betaler køber ikke det, han skal, til sælger, og indgiver sælger derfor begæring til fogedretten om hjælp til at inddrive fordringen, kan sælger begære udlæg i købers ejendele, herunder sin egen hest (!) og kræve den solgt på auktion, men det er det tætteste sælger kommer på hesten, efter at have overdraget den til køber - på kredit.

SELVTÆGT

Det er sket før – og det vil helt sikkert ske igen – at sælgere, som har solgt en hest, uden at få hele købesummen betalt, og som ikke har taget et gyldigt ejendomsforbehold, tager ud og henter hesten.

Det er ulovligt og strafbart i henhold til straffeloven, og sælger kan – hvis sælger dømmes - blive idømt at betale en bøde.

Det har ikke været min oplevelse, at det er sager, som politiet – ved købers anmeldelse af, at det er ved at ske eller netop sket – har taget det som en høj prioritet. Omvendt har det heller ikke været min oplevelse, at fogeden og politiet efterfølgende, hvis en køber har bedt om hjælp til at sætte sig i besiddelse af hesten igen, har taget det som en høj prioritet/en sag der skulle fremmes mest muligt.

En del sager har med andre ord fundet sin løsning ved, at sælger har taget sagen i egen hånd, men det er IKKE anbefalelsesværdigt, det er ikke lovligt, og det er strafsanktioneret.

HVAD VÆRDI HAR EJERCERTIFIKATET?

Mange sælgere tror, at så længe de beholder ejercertifikatet, har de også visse rettigheder over hesten – og de har i alt fald en klemme på køber, hvis han sælger hesten videre.

Som det fremgår ovenfor, giver ejercertifikatet ingen rettigheder over hesten som sådan. Medmindre købsaftalen kan fortolkes derhen, at der DERMED er taget et gyldigt ejendomsforbehold, jf. gyldighedsbetingelserne opremset ovenfor, er en besiddelse af ejercertifikatet blot udtryk for, at sælger engang har været ejer af hesten.

Det er som sådan også udtryk for, at køber ikke har levet op til sin forpligtelse til at få ejerskiftet hesten inden 30 dage efter, at ejerskabet gik over fra sælger til køber, men lad det nu være.

At sælger er i besiddelse af ejercertifikatet, kan imidlertid give køber betydelige problemer med at sælge hesten videre, idet de fleste avlsforbund vil kræve, at der foreligger en "ubruds-række" af registrerede sælgere/købere/ejere af hesten for at registrere det nye ejerskifte. Man skal derfor som kommende køber af en hest være helt sikker på, at den man køber af, er i besiddelse af et ejercertifikat på hesten, klar til underskrift, når sundhedserklæring er gennemlæst, handelsundersøgelse gennemført, evt. forsikring tegnet, købekontrakt er læst, forstået og underskrevet, og hele købesummen er klar til at blive betalt/overført samtidig med, at køber modtager træktovet på hesten.

Psk/101114